

Αθήνα 28.3.1989

Ο βουλευτής Πειραιά καθηγητής κ. Κώστας Σημίτης έκανε την ακόλουθη δήλωση :

Το σχέδιο νόμου αποτελεί ως προς το θέμα της αναλογίας ένα πολύ θετικό βήμα. Η μελλοντική Βουλή θα αντικατοπτρίζει τη θέληση των ψηφοφόρων όπως εκφράστηκε με την ψήφο τους πολύ πιο πιστά απ'ό,τι προηγούμενες Βουλές. Η αρχή της αναλογίας δεν έχει εφαρμοσθεί όμως στο μέτρο που τούτο θα ήταν δυνατό. Ο πιο σημαντικός περιορισμός προκύπτει από το "σύν ένα".

Σύμφωνα με το σχέδιο νόμου ένα ποσοστό ψήφων υψηλότερο του 46% δίνει σε ένα κόμμα την πλειοψηφία στη Βουλή για ν'αποφευχθούν συνεχείς κυβερνητικές κρίσεις. Το ισχύον εκλογικό σύστημα, όπως έδειξε το παράδειγμα των τελευταίων εκλογών, εξασφάλιζε στο πρώτο κόμμα απόλυτη πλειοψηφία εδρών με ένα ποσοστό ψήφων υψηλότερο του 45%. Ποιά επιχειρήματα δικαιολογούν σήμερα την εγκατάλειψη αυτού του συστήματος και την αντικατάστασή του με ένα σύστημα που δίνει απόλυτη πλειοψηφία εδρών με μόνο 1% ψήφων επιπλέον. Νομίζω, ότι δεν υπάρχουν. Η προτεινόμενη λύση οφείλεται στη πολιτική εκτίμηση της συγκυρίας και γι'αυτό δεν είναι πειστική λύση.

Η ευρύτερη εφαρμογή της αρχής της αναλογίας δικαιολογείται γιατί η χώρα έχει μπει σε μία νέα φάση πολιτικών και κοινωνικών εξελίξεων. Μετά το 1974 η γρήγορη αντιμετώπιση των συνεπειών της δικτατορίας και η χωρίς καθυστέρηση χάραξη μιάς πολιτικής στα εθνικά θέματα μπορούσαν να υποβοηθηθούν σημαντικά από μονοκομματικές κυβερνήσεις. Σήμερα τα προβλήματα είναι άλλης μορφής και πιο σύνθετα. Είναι προβλήματα δημιουργίας συναίνεσης για βασικούς στόχους ανάπτυξης, ιεράρχησης προτεραιοτήτων για την επίτευξη του εκσυγχρονισμού. Χρειάζεται συμφωνία περισσότερων κοινωνικών ομάδων και πολιτικών παρατάξεων. Μονοκομματικές κυβερνήσεις δεν είναι πολλές φορές σε θέση να αντιμετωπίσουν αποφασιστικά ευρύτερα κοινωνικά προβλήματα. Αναλογιζόμενες τις

αντιδράσεις, το πολιτικό κόστος και τον κίνδυνο απώλειας της αυτοδυναμίας τους διστάζουν, υπαναχωρούν και συντηρούν μία αποτελματωμένη κατάσταση. Παράδειγμα προβλημάτων που απαιτούν ευρύτερη κοινωνική συναίνεση είναι η κοινωνική ασφάλιση και η αναμόρφωση της δημόσιας διοίκησης. Η αρχή της αναλογίας και η συνακόλουθη δημιουργία ευρύτερων συμφωνιών και συμμαχιών κυβερνήσεων ανταποκρίνεται στις ανάγκες της σημερινής φάσης της ανάπτυξής μας. Επομένως δεν έχουν έννοια οι περιορισμοί στην αρχή της αναλογίας. Το "σύν ένα" πρέπει να καταργηθεί.

Η κατάργηση του "συν ένα" όμως περιέχει κινδύνους. Δημιουργεί γι' αυτό και ευθύνες. Συμμαχικές κυβερνήσεις δεν συμβαδίζουν με προσωπικούς και κομματικούς εγωισμούς, παράλογες αξιώσεις και αδιαφορία για τις επιπτώσεις συνεχών αντιπαραθέσεων. Ένα πιο σύγχρονο εκλογικό σύστημα απαιτεί και νέο ήθος και ύφος πολιτικής διαμάχης. Αν τα κόμματα που θα κληθούν να βρούν λύσεις δεν μπορέσουν να δημιουργήσουν τις αναγκαίες συναινέσεις ο κίνδυνος να οπισθοδρομήσουμε στον αυταρχισμό θα είναι μεγάλος.

Ο εκλογικός νόμος επαναφέρει τον σταυρό προτίμησης. Αυτό αποτελεί οπισθοδρόμηση. (Ο ψηφοφόρος όταν εκφράζει την προτίμησή του με το σταυρό δεν κρίνει κατά κανόνα με βάση τις ικανότητες των υποψηφίων να προωθήσουν ορισμένο πολιτικό πρόγραμμα. Αποφασίζει να υποστηρίξει ορισμένο πρόσωπο μεταξύ άλλων γιατί έχει βοηθηθεί ο ίδιος ή η οικογένειά του από τον υποψήφιο, γιατί ελπίζει ότι θα μπορέσει ο υποψήφιος να τον εξυπηρετήσει όταν εκλεγεί, γιατί τον γνωρίζει, γιατί έχει ακούσει το ονομά του, γιατί έχει επηρεασθεί από την προεκλογική διαφήμιση. Ο σταυρός συνέτεινε στο ρουσφέτι. Ο σταυρός συντήρησε την παρουσία ορισμένων οικογενειών στην πολιτική επί πολλές δεκαετίες. Ο σταυρός βοήθησε να προβληθούν πολιτικά εκείνοι που δαπανούσαν τα περισσότερα χρήματα για να εκλεγούν.) Η λίστα αποτέλεσε πρόοδο. Η λίστα έπρεπε να συνοδευτεί όμως και με μία σειρά από άλλες εξελίξεις που να εξασφαλίζουν περισσότερη αξιοκρατία όπως δυνατότητα αξιολόγησης του έργου των βουλευτών από τα μέλη της οργάνωσης,

επιλογή των υποψηφίων από τις κομματικές συνελεύσεις της εκλογικής περιφέρειάς τους. Όλα αυτά δεν έγιναν. Ο σταυρός μοιάζει γι' αυτό αναγκαστικό κακό, ένα από τα λίγα μέσα που έχει ο πολίτης για να επηρεάσει τις αποφάσεις. Με την επαναφορά του σταυρού κάνουμε ένα βήμα πίσω επειδή το βήμα μπροστά έμεινε ανολοκληρώτο. Είναι λοιπόν σκόπιμο έστω και την τελευταία στιγμή να γίνουν οι αναγκαίες τροποποιήσεις στο σχέδιο νόμου για να μην ισχύσει το σύστημα του σταυρού προτίμησης όπως παλιά. Χρειάζονται ρυθμίσεις που θα περιορίσουν τις τοπικές και προσωπικές δεσμεύσεις, και θα ενισχύσουν την παρουσίαση προγραμμάτων και πολιτικών θέσεων στον εκλογικό αγώνα. Μόνη δυνατή και επιβεβλημένη λύση είναι η καθιέρωση της πολυσταυρίας ή τουλάχιστον της δισταυρίας σε περιφέρειες με 5 βουλευτές και άνω. Έτσι τουλάχιστον θα δοθεί στον ψηφοφόρο η δυνατότητα να επιλέξει πέρα από τον τοπικό παράγοντα και ένα υποψήφιο με ευρύτερη κομματική δραστηριότητα και προβολή.

Η κυβέρνηση έχει ευθύνη για τον εκσυγχρονισμό της πολιτικής ζωής. Πρέπει να κάνει ένα αποφασιστικό βήμα προς αυτή την κατεύθυνση καταργώντας τη διάταξη για το "σύν ένα" και τροποποιώντας τη ρύθμιση για το σταυρό προτίμησης.

6443763

Δύο είναι τα σημεία, τα οποία είναι αντικείμενα διαμάχης ο τρόπος κατανομής των εδρών κατά την πρώτη κατανομή, το σύν ένα και ο τρόπος επαναφοράς του σταυρού προτίμησης.

Το σχέδιο νόμου αποτελεί ως προς το θέμα της αναλογίας ένα πολύ θετικό βήμα. Οι ρυθμίσεις εξασφαλίζουν πολύ περισσότερο από όσους νόμους ίσχυσαν μέχρι σήμερα την αναλογία μεταξύ ψήφων και αντιπροσώπευσης στη Βουλή. Η μελλοντική Βουλή θα αντικατοπτρίζει τη θέληση των ψηφοφόρων όπως εκφράστηκε με την ψήφο τους πολύ πιο πιστά απ'ό,τι προηγούμενες Βουλές.

Η αρχή της αναλογίας δεν έχει εφαρμοσθεί όμως στο μέτρο που τούτο θα ήταν δυνατό. Πλήρης αναλογία δεν είναι βέβαια δυνατή γιατί αυτή καθ'εαυτή η ύπαρξη 56 εκλογικών περιφερειών περιορίζει την αναλογική κατανομή των εδρών και δεν μπορεί να υπάρξει απόλυτη αντιστοιχία ψήφων και εδρών. Όμως πέρα από τις αναγκαστικές αποκλίσεις λόγω της ύπαρξης περιφερειών υπάρχουν και άλλες αποκλίσεις από την αρχή της αναλογίας στο σχέδιο νόμου. Η πιο σημαντική είναι το σύν ένα.

Ο δικαιολογητικός λόγος του συν ένα πιστεύω είναι ο εξής :

Η εφαρμογή της αρχής της αναλογίας πρέπει να περιορισθεί για να είναι δυνατός ο σχηματισμός κυβέρνησης από ένα μόνο κόμμα, όταν αυτό πλησιάσει 46% περίπου σχεδόν την πλειοψηφία. Σύμφωνα με το σχέδιο νόμου ένα ποσοστό άνω του 46% πρέπει να δίνει σε ένα κόμμα την πλειοψηφία στη Βουλή για ν'αποφευχθούν συνεχείς κυβερνητικές κρίσεις και ακυβερνησία. Η λογική αυτή δεν είναι πειστική. Το ισχύον εκλογικό σύστημα όπως έδειξε το παράδειγμα των τελευταίων εκλογών εξασφάλιζε στο πρώτο κόμμα απόλυτη πλειοψηφία εδρών. Ποιά επιχειρήματα με 45% περίπου των ψήφων δικαιολογούν σήμερα την εγκατάλειψη αυτού του συστήματος και την αντικατάστασή του με ένα σύστημα που δίνει απόλυτη πλειοψηφία εδρών με 1% παραπάνω; Δεν μου είναι γνωστά τα επιχειρήματα αυτά.

Νομίζω ότι δεν υπάρχουν. Συγκεκριμένος πολιτικός λόγος που να εξασφαλίζει ευνοϊκή μεταχείριση σε ποσοστό άνω του 46% αντί για το 45% δεν υπάρχει. Η λύση οφείλεται στη πολιτική εκτίμηση της συγκυρίας και γι'αυτό δεν είναι πειστική λύση.

Η ευρύτερη εφαρμογή της αναλογίας δικαιολογείται γιατί η χώρα έχει μπει σε μία νέα φάση πολιτικών και κοινωνικών εξελίξεων. Μετά το 1974 η κατοχύρωση της δημοκρατίας, η γρήγορη αντιμετώπιση των συνεπειών της δικτατορίας, η χάραξη μίας πολιτικής στα εθνικά θέματα χωρίς καθυστέρηση μπορούσαν να υποβοηθηθούν σημαντικά από μονοκομματικές κυβερνήσεις. Αυτοδύναμη πλειοψηφία ενός κόμματος στη Βουλή επέτρεπε την εφαρμογή λύσεων χωρίς χρονοτριβή. Σήμερα τα προβλήματα είναι άλλης μορφής και πιο σύνθετα είναι προβλήματα δημιουργίας συναίνεσης για βασικούς στόχους ανάπτυξης, ιεράρχησης προτεραιοτήτων για την επίτευξη του εκσυγχρονισμού. Χρειάζεται συμφωνία περισσότερων κοινωνικών ομάδων και πολιτικών παρατάξεων και όχι μόνο η πλειοψηφία ενός μόνο κόμματος. Μονοκομματικές κυβερνήσεις δεν θα είναι πολλές φορές σε θέση να αντιμετωπίσουν αποφασιστικά ευρύτερα κοινωνικά προβλήματα. Αναλογιζόμενες τις αντιδράσεις, το πολιτικό κόστος, τον κίνδυνο απώλειας της αυτοδυναμίας τους μπορούν να διστάζουν, να υπαναχωρούν και να συντηρούν μία αποτελεσματωμένη κατάσταση. Παράδειγμα προβλημάτων που απαιτούν ευρύτερη κοινωνική συναίνεση είναι η κοινωνική ασφάλιση και η αναμόρφωση της δημόσιας διοίκησης. Σήμερα το καθεστώς της κοινωνικής ασφάλισης χαρακτηρίζεται από εκατοντάδες ταμεία, όλα με ιδιαίτερες ρυθμίσεις και πολλά με σημαντικά ελλείμματα. Μέχρι σήμερα καμία ελληνική κυβέρνηση δεν μπόρεσε να βάλει τάξη στο υφιστάμενο χάος, να καταργήσει προνόμια και να εφαρμόσει κοινωνική δικαιοσύνη παρ'όλες τις ισχυρές μονοκαμματικές πλειοψηφίες. Στη δημόσια διοίκηση χρειάζεται να υπερνικηθούν οι συντεχνιακές νοοτροπίες που επίσης δημιουργήθηκαν παρά την ύπαρξη σταθερών πλειοψηφιών στη Βουλή. Η αρχή της αναλογίας και η συνακόλουθη δημιουργία ευρύτερων συμφωνιών και συμμαχιών κυβερνήσεων ανταποκρίνεται στις ανάγκες της σημερινής φάσης της ανάπτυξής μας. Επομένως δεν έχουν έννοια οι περιορισμοί στην αρχή της αναλογίας, οι οποίοι εξασφαλίζουν στο 46,5% των ψήφων την πλειοψηφία των εδρών αντί για το 45%. Το σύν ένα θα πρέπει να καταργηθεί.

Οι λύσεις του προτεινόμενου εκλογικού νόμου δημιουργούν ευθύνες. Συμμαχικές κυβερνήσεις δεν συμβαδίζουν με προσωπικούς και νοματικούς εγωισμούς, παράλογες αξιώσεις, αδιαφορία για τις επιπτώσεις συνεχών αντιπαραθέσεων για την εξασφάλιση της νομής της εξουσίας. Ένα πιο σύγχρονο εκλογικό σύστημα απαιτεί και νέο ήθος και ύφος πολιτικής διαμάχης. Αν τα κόμματα που θα κληθούν να βρούν λύσεις δεν μπορέσουν να δημιουργήσουν τις αναγκαίες συναινέσεις ο κίνδυνος να οπισθοδρομήσουμε στον αυταρχισμό θα είναι μεγάλος.

Θα ήθελα να προσθέσω στα παραπάνω επιχειρήματα και δύο τεχνικές παρατηρήσεις:

Η στρεβλωτική επίδραση του νέου εκλογικού συστήματος ως προς την αρχή της αναλογίας οφείλεται σχεδόν αποκλειστικά στην πρώτη κατανομή, η οποία, όταν γίνεται σε 56 εκλογικές περιφέρειες κάθε άλλο παρά αναλογική είναι όπως πολλοί φαίνεται να πιστεύουν. Ιδιαίτερα όταν η πρώτη κατανομή γίνεται με τη ρήτρα του +1, κι επομένως διατείνεται σ' αυτήν η μεγάλη πλειοψηφία των εδρών, τότε το πριμ που μπορεί να εξασφαλίσει το πρώτο κόμμα από την α' κατανομή είναι της τάξεως των 20 βουλευτικών εδρών, και επομένως δύσκολα διορθώσιμο και αναστρέψιμο στην β' κατανομή.

Η διατήρηση της ρήτρας του +1 στην Α' κατανομή (η οποία αποτελεί ρύθμιση που προέρχεται από την αναλογική του ισχυρότερου μέσου όρου) και ο υπολογισμός της Β' κατανομής με τα αδιάθετα υπόλοιπα (αχρησιμοποίητες ψήφοι) μέθοδος που βασίζεται στην αναλογική των υπολοίπων δεν συμβιβάζονται λογικά και δεν στηρίζονται σε καμία μαθηματική αρχή.

Εφ' όσον η Β' κατανομή γίνεται με βάση τα αχρησιμοποιήτα υπόλοιπα, για να υπάρχει (έστω και σχετική) αριθμητική ισοδυναμία της ψήφου θα πρέπει το εκλογικό μέτρο σε όλες τις περιφέρειες της ευρύτερης διοικητικής περιφέρειας να είναι περίπου ~~150~~ ώστε τα υπόλοιπα να ~~θα~~ αθροίζονται στη Β' κατανομή να προέρχονται από σχετικά ισοδύναμες αφαιρετικές διαδικασίες.

Η καθιέρωση όμως του +1 σημαίνει ότι στις διεδρικές περιφέρειες το εκλογικό μέτρο μειώνεται κατά το $1/3$, ενώ στη Β' Αθηνών δεν μειώνεται ούτε κατά το $1/30$.

Επομένως, αν υποθέσουμε ότι το (κανονικό) εκλογικό μέτρο, δηλαδή ψήφοι προς έδρες (χωρίς φυσικά το +1), θα ήταν, σε όλες τις περιφέρειες - μικρές και μεγάλες - περίπου 20-22.000 ψήφοι, τώρα (με το +1) στις διεδρικές περιφέρειες γίνεται περίπου 13.000, ενώ στις μεγάλες περιφέρειες παραμένει 20-22.000.

Άρα 20.000 ψήφοι στην Καστοριά και στην Αθήνα δεν έχουν το ίδιο βάρος. Οι πρώτες δίνουν 1 έδρα και αφήνουν 7.000 υπόλοιπο για την Β' κατανομή, οι δεύτερες δίνουν πάλι 1 έδρα, αλλά αφήνουν μηδενικό υπόλοιπο για την Β' κατανομή.

Ο εκλογικός νόμος επαναφέρει τον σταυρό προτίμησης. Αυτό αποτελεί οπισθοδρόμηση. Ο ψηφοφόρος όταν εκφράζει την προτίμησή του με το σταυρό δεν κρίνει κατά κανόνα με βάση τις ικανότητες των υποψηφίων να προωθήσουν ορισμένο πολιτικό πρόγραμμα. Αποφασίζει να υποστηρίξει ορισμένο πρόσωπο μεταξύ άλλων γιατί έχει βοηθηθεί ο ίδιος ή η οικογένειά του από τον υποψήφιο, γιατί ελπίζει ότι θα μπορέσει ο υποψήφιος να τον εξυπηρετήσει όταν εκλεγεί, γιατί τον γνωρίζει, γιατί έχει ακούσει το όνομά του, γιατί έχει επηρεασθεί από την προεκλογική διαφήμιση. Ο σταυρός συνέτεινε στο ρουσφέτι. Ο σταυρός συντήρησε την παρουσία ορισμένων οικογενειών στην πολιτική επί πολλές δεκαετίες. Ο σταυρός βοήθησε να προβληθούν πολιτικά εκείνοι που δαπανούσαν τα περισσότερα χρήματα για να εκλεγούν. Η λίστα αποτέλεσε πρόοδο. Η λίστα έπρεπε να συνοδευτεί όμως και με μία σειρά από άλλες εξελίξεις που να εξασφαλίζουν περισσότερη αξιοκρατία όπως δυνατότητα αξιολόγησης του έργου των βουλευτών από τα μέλη της οργάνωσης, επιλογή των υποψηφίων από τις κομματικές συνελεύσεις της εκλογικής περιφέρειάς τους. Σε όλες τις ευρωπαϊκές χώρες με πολιτικό σύστημα ίδιο με το δικό μας τα παραπάνω θεωρούνται αυτονόητα. Γι' αυτό δεν υπάρχει ο σταυρός προτίμησης. Η λίστα την οποία αποφασίζει αποκλειστικά και μόνο η κομματική ηγεσία είναι αντιδημοκρατική. Ο σταυρός μοιάζει ένα από τα λίγα και αναγκαία μέσα που έχει ο πολίτης για να επηρεάσει τις

αποφάσεις. Με την επαναφορά του σταυρού κάνουμε ένα βήμα πίσω επειδή το βήμα μπροστά έμεινε ανολοκλήρωτο. Είναι λοιπόν σκόπιμο έστω και την τελευταία στιγμή να γίνουν οι αναγκαίες τροποποιήσεις στο σχέδιο νόμου για να μην ισχύσει το σύστημα του σταυρού προτίμησης όπως παλιά. Χρειάζονται ρυθμίσεις που θα περιορίσουν τις τοπικές και προσωπικές δεσμεύσεις, και θα ενισχύσουν την παρουσίαση προγραμμάτων και πολιτικών θέσεων στον εκλογικό αγώνα. Η προτεινόμενη λύση θα οδηγήσει σε ανταγωνισμό δεσμεύσεων για προσωπικές εξυπηρετήσεις, θα καταστήσει το ρουσφέτι χαρακτηριστικό στοιχείο της πολιτικής ζωής. Είναι μία λύση οπισθοδρομική και λυπάμαι πολύ ότι μία κυβέρνηση του ΠΑΣΟΚ την προτείνει αβασάνιστα λησμονώντας ότι είχε πεί το κόμμα όταν κατάργησε το σταυρό. Μόνη δυνατή και επιβεβλημένη λύση είναι η καθιέρωση της πολυσταυρίας ή τουλάχιστον της δισταυρίας σε περιφέρειες με 5 βουλευτές και άνω. Έτσι τουλάχιστον θα δοθεί στον ψηφοφόρο η δυνατότητα να επιλέξει πέρα από τον τοπικό παράγοντα και έναν υποψήφιο με ευρύτερη κομματική δραστηριότητα και προβολή.

Καλώ τον κ. Υπουργό των Εσωτερικών να αναλογιστεί τις ευθύνες του απέναντι στον εκσυγχρονισμό και την ανανέωση του Κινήματος και της πολιτικής ζωής. Αν δεν αλλάξει το σύστημα του σταυρού θα γίνεται σηματοφόρος του παλαιοκομματισμού. Αν δεν αλλάξει το συν ένα μπορεί να καταστεί υπεύθυνος για την πιθανή οπισθοδρόμηση της πολιτικής εξέλιξης, για την διακυβέρνηση μιάς συντηρητικής μειοψηφίας την οποία θα έχει καταδικάσει η προοδευτική πλειοψηφία των ψηφοφόρων.

ΑΝΑΛΕΦΑΝΑΙΟΣΗ

ΣΕΝΑΡΙΟ I				ΣΕΝΑΡΙΟ II.			
	ΠΑΣΟΚ	ΝΔ	ΣΥΝΔΕ.		ΠΑΣΟΚ	ΝΔ	ΣΥΝΔΕ.
Αρζικι	29 ^{A B} (28+1)	33 (32+1)	14 (14+)		27 (26+1)	34 (33+1)	15 (14+1).
Σερφά	8 (8+-)	10 (10+-)	1 (-+1)		7 (6+1)	11 (10+1)	1 (-+1)
Νσον.	8 (7+1)	12 (12+-)	1 (-+1)		7 (6+1)	13 (12+1)	1 (-+1)
Δυρ. Γ.	10 (10+-)	11 (11+-)	2 (2+-)		9 (9+-)	11 (11+-)	3 (2+1).
Ενζαν.	2 (1+1)	4 (4+-)	- (-+-)		1 (1+-)	4 (4+-)	1 (-+1).
Ηνιγος	6 (5+1)	6 (5+1)	1 (1+-)		5 (5+-)	7 (7+-)	1 (1+-). 200
Θεσσαγία	10 (9+1)	10 (9+1)	4 (3+1)		9 (9+-)	11 (11+-)	4 (3+1).
Δυρ. Μακ.	5 (5+-)	6 (5+1)	- (-+-)		4 (4+-)	6 (6+-)	1 (-+1).
Ι. Μακ.	20 (19+1)	23 (22+1)	4 (2+2)		17 (16+1)	25 (23+2)	5 (3+2)
Α. Μακ.	8 (8+-)	10 (10+-)	1 (-+1)		6 (5+1)	12 (11+1)	1 (-+1) 200
Β. Αιγ.	3 (2+1)	3 (3+-)	1 (1+-)		2 (2+-)	4 (3+1)	1 (1+-)
Ν. Αιγ.	4 (3+1)	3 (3+-)	- (-+-)		3 (3+-)	4 (4+-)	- (-+-)
Κρ.	9 (8+1)	5 (5+-)	1 (-+1)		8 (8+-)	6 (5+1)	1 (1+-)
Εμκρ.	5	6	1		4	6	2
ΣΥΝΟΛΟ	127	142	31		109	154	37
Δ. Κωδ.	113	131	23		100	140	25
Β' Κωδ. (21)	9.	5	7		5	8	10
ΠΑΣΟΚ: 39,9%				ΠΑΣΟΚ: 36,7%			
ΝΔ: 44,5%				ΝΔ: 46,8%			
ΣΥΝΔΕ.: 14,0%				ΣΥΝΔΕ.: 14,9%			